

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT DR. CHARMAINE GALEA**

Illum 7 ta' Ottubru 2022

Avviż Numru 196/2019

Ludgarda Zammit u żewġha Martin Zammit għal kull ineress li jista' jkollu bħala kompartecipi fil-kommuni (recte: komunjoni) tal-akkwisti eżistenti bejn l-atturi u permezz ta' digriet tat-18 ta' Novembru 2021 l-atti ġew trasfrużi f'isem Ludgarda Zammit stante l-mewt ta' żewġha Martin Zammit

Vs

Citadel Insurance plc

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tal-atturi pprezentat fit-12 ta' Settembru 2019 fejn talbu lil din il-Qorti sabiex tikkundanna lis-soċjeta konvenuta thallas is-somma ta' għaxart elef ewro (€10,000) rappreżentanti l-valur tal-vettura tal-ghamla Fiat 500 bin-numru tar-registrazzjoni BCF 939, li giet misruqa u dan a tenur ta' polza ta' assikurazzjoni ffirmata bejn l-attriċi u l-istess soċjeta` ;

Rat ir-rikors tas-soċjeta` konvenuta pprezentat fis-16 ta' Ottubru 2019 li permezz tiegħu talbet li jitwaqqfu dawn il-proċeduri sabiex din it-tilwima tigi riferuta liċ-Ċentru Malti Għall-Arbitraġġ ;

Rat id-digriet Tagħha tat-3 ta' Lulju 2020 fejn għar-raġunijiet hemm indikati ċaħdet din it-talba u ordnat il-prosegwiment tal-kawża ;

Rat ir-risposta tas-soċjeta` konvenuta ppreżentata fid-9 ta' Lulju 2020 li permezz tagħha eċċepiet is-segwentanti :-

- 1. Illi, preliminarjament, persuna mhux identifikata bħal ma hu żewġ l-attriċi, ma jistax jipproponi azzjoni ġudizzjarja, u għaldaqstant, l-Avviż promotur, u konsegwentement l-azzjoni odjerna hija nulla in kwantu ma tirrispekkjax il-formalitajiet impost mill-Artikolu 174(1)(b) u (2) tal-Kap.12 tal-Liġijiet ta' Malta;*
- 2. Illi, preliminarjament, u mingħajr preġudizzju għall-premess, jiġi eċċepit in-nuqqas ta' relazzjoni ġuridika ma' żewġ l-attriċi, u dan stante li r-relazzjoni fuq il-polza ta' assigurazzjoni indikata mill-atturi hija bejn l-eċċepjenti u l-attriċi biss;*
- 3. Illi, preliminarjament, u mingħajr preġudizzju għall-premess, l-atturi għandhom jirregolaw ruħhom fuq din il-kawża stante illi jidher illi l-vettura de quo nstabet u l-claim tagħhom, u l-pretensjoni tagħhom f'din il-kawża għandhom jiġu rtirati;*
- 4. Illi, fil-mertu, u mingħajr preġudizzju għall-premess, it-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt, u dan stante illi l-eċċepjenti kienet pjenament ġustifikata tirrifjuta l-claim u talba ta' l-attriċi, u dan stante t-traskuraġni ta' l-attriċi, u li japplikaw l-esklużjonijiet fil-polza ta' l-assigurazzjoni li jeżentew lill-eċċepjenti mill-ħlas ta' kwalunkwe somma lill-atturi;*

Rat l-affidavit tal-attriċi ;

Semgħet ix-xhieda ;

Rat ir-rapport tal-Perit Tekniku Dr. Mario Buttigieg ;

Semgħet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet ;

Rat li din il-kawża tħalliet għal-lum għas-sentenza ;

Ikkunsidrat :

Illi mill-provi mressqa jirrizulta illi fil-11 ta' Ottubru 2017 giet misruqa l-vettura tal-attriçi minn go garaxx li jinsab fis-sotterran tal-blokka appartamenti fejn toqghod.

L-attriçi tispjega li r-raġel tagħha kien daħal fil-garaxx in kwistjoni fejn daħhal il-mutur tiegħu biswit il-vettura in kwistjoni u għalaq il-bieb tal-garaxx bir-*remote*. Tispjega li iktar tard huma niżlu fil-garaxx biex joħorġu u skoprew li l-vettura ma kinitx għadha fil-garaxx. Tispjega li gew nieqsa wkoll madwar hamsin (50) mudell ta' vetturi żgħar li kienu f'vetrina. Madanakollu l-muturi ta' żewġha kienu għadhom fil-garaxx. Spjegat li huma mill-ewwel infurmaw lill-Pulizija u rrizulta li l-vettura kienet insterqet minn persuni mhux magħrufa għall-habta tal-5.30pm. Għalhekk huma infurmaw lis-soċjeta` assikuratriçi b'dan l-akkadut.

Tispjega li meta hi għamlet il-*claim*, is-soċjeta` konvenuta infurmata li stante li kienet halliet iċ-ċavetta fil-vettura, ma kinitx koperta bil-polza ta' assikurazzjoni. Tgħid pero` li fil-waqt tas-serqa, l-garaxx kien imsakkar, liema garaxx jinsab fi blokka residenzjali. L-attriçi stqarret illi fil-21 ta' Ġunju 2020 kienet giet infurmata mill-Pulizija li l-vettura kienet instabet gewwa Haż-Żebbuġ u stante li kien hemm inkjesta magisterjali, l-vettura ttiehdet fil-kustodja tal-Pulizija.

Dr. Jonathan Gatt, *legal officer* mas-soċjeta` konvenuta, stqarr illi l-attriçi kellha polza tal-assikurazzjoni tat-tip *comprehensive*. Spjega li siccome` rrizulta li l-attriçi kienet halliet iċ-ċwieviet fil-vettura meta sehhet is-serqa, is-soċjeta` konvenuta applikat il-*general exclusion clause*, u cioe` li din is-serqa ma kinitx koperta bil-polza tal-assikurazzjoni stante li iċ-ċavetta thalliet fil-vettura. Ix-xhud jagħmel referenza għall-*video* esebit mal-affidavit tal-attriçi fejn gie muri li l-bieb tal-garaxx fejn kienet il-vettura in kwistjoni, kien jinfetaħ jew bir-*remote* jew manwalment. Ix-xhud spjega li r-raġel tal-attriçi, fl-atti tal-inkjesta magisterjali, kien qal li l-bieb tal-garaxx seta' jinfetaħ jekk jagħmel ftit saħħa b'idejh.

Fuq mistoqsija in kontro-eżami, ix-xhud spjega li fl-ebda mument vettura ma tista' tithalla biċ-ċwieviet go fiha, la f'post pubbliku u lanqas f'wiehed privat.

Ix-xhud esebixxa wkoll kopja tal-proċess verbal li sar fl-inkjesta magisterjali¹ u wkoll estratt minn polza ta' assikurazzjoni.²

Ikkunsidrat :

Illi l-Qorti se tibda biex tissorvola l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet tas-soċjeta` konvenuta.

Illi permezz tal-ewwel eċċezzjoni gie eċċepit illi persuna mhux identifikata bħal ma hu żewġ l-attriċi ma jistax jipproponi azzjoni ġudizzjarja. Illi permezz ta' talba magħmula fit-23 ta' Novembru 2020, id-difensur tal-attriċi talab korrezzjoni fis-sens li jżied isem żewġ l-attriċi u cioè` Martin Zammit. Din it-talba giet milqugħa u għalhekk din l-eċċezzjoni illum hija sorvolata.

Permezz tat-tieni eċċezzjoni, s-soċjeta` konvenuta eċċepiet in-nuqqas ta' relazzjoni ġuridika ma' żewġ l-attriċi u dan stante li l-polza ta' assikurazzjoni kienet bejn l-attriċi u s-soċjeta` konvenuta. Illi fil-mori tal-kawża gie nieqes żewġ l-attriċi u l-atti ġew trasfrużi esklussivament f'isem l-attriċi. Illi minkejja dan, il-Qorti hija tal-fehma illi żewġ l-attriċi kellu nteress ġuridiku li jippromwovi l-kawża odjerna stante li l-vettura kienet tiffirma parti mill-komunjoni tal-akkwisti u kwalunkwe rikavat li seta' jkun hemm mill-polza tal-assikurazzjoni kien jispetta wkoll lilu. Għaldaqstant din l-eċċezzjoni qiegħda tiġi miċhuda.

Illi permezz tat-tielet eċċezzjoni, s-soċjeta` konvenuta eċċepiet li l-atturi kellhom jirregolaw rwieħhom ladarba l-vettura instabet u li għalhekk il-pretensjoni tagħhom kellha tiġi rtirata. Illi sa kemm din il-Qorti waslet biex tikteb is-sentenza, l-informazzjoni li nġhatat kienet li filwaqt li huwa minnu li l-vettura nstabet, tant li saret perizja dwarha, ma jirriżultax li din qatt reggħet giet fil-pussess tal-attriċi, minkejja li hija għamlet dak kollu possibbli biex tikseb tali pussess. Għaldaqstant il-Qorti ma tqisx illi, fiċ-ċirkostanzi kif żviluppaw, u minkejja li l-vettura kienet instabet,

¹ A fol. 155 *et sequitur*

² A fol. 169

l-attriċi kellha l-pretensjoni tagħha sodisfatta mod ieħor. Għaldaqstant din l-eċċezzjoni qiegħda tiġi miċħuda.

Illi għalhekk il-Qorti se tinvesti l-mertu, u ċioe` jekk l-attriċi għandhiex raġun titlob li s-soċjeta` konvenuta tonora l-polza ta' assikurazzjoni li kienet tkopri l-vettura in kwistjoni.

Illi ma jirriżultax kontestat illi ċ-ċwieviet tal-vettura in kwistjoni kienu tħallew fl-istess vettura. Li huwa kontestat huwa l-fatt jekk iċ-ċirkostanzi li fihom insterqet il-vettura jagħtux dritt lis-soċjeta` konvenuta ma tonorax l-obbligi tagħha li tħallas lill-attriċi l-prezz kopert bil-polza tal-assikurazzjoni.

L-attriċi tissottometti illi s-soċjeta` konvenuta ma kellhiex raġun tapplika l-*exclusion clause* li permezz tagħha ezonerat ruħha milli tħallasha l-valur tal-vettura misruqa. Dana għaliex, skont hi, l-vettura kienet f'garaxx privat, imsakkar b'bieb li jingħalaq bir-*remote control* li taċċedi għalih minn bieb ta' entratura komuni li wkoll jingħalaq bir-*remote control*. Illi dan kollu ġie viżwalizzat minn din il-Qorti permezz tal-filmat esebit mill-istess attriċi.³

Illi din il-Qorti pero` tosserva illi l-bieb tal-garaxx in kwistjoni ma nstab ebda sgass fuqu. Di piu` kif jirriżulta mill-atti tal-proċess verbal esebit in atti, jirriżulta li *a tempo vergine* żewġ l-attriċi kien xehed illi l-bieb tal-istess garaxx seta' jinfetaħ jekk wieħed jagħmel ftit sforz manwali. Fil-fatt, a fol. 5 tal-proċess verbal insibu s-segwenti, u ċioe` :

« *L-inkwirenti kkonstata li fuq il-bieb tal-garaxx numru erbgħa (4) f'kumplex ta' garaxxijiet situati taħt l-`Verdala Mansions`, fi Triq Inguanez, Rabat, hemm pum iswed w id-derubat Martin Zammit informa lil inkwirenti li l-bieb tal-garaxx numru erbgħa (4) mhux sikur ħafna u anke mingħajr ċavetta wieħed seta' faċilment jiftaħ l-imsemmi bieb tal-garaxx numru erbgħa (4). »*

Illi, għalkemm Martin Zammit ma xehedx f'dawn il-proċeduri, anke għaliex huwa ġie nieqes fil-mori, din il-Qorti ma tistax ma

³ A fol. 146

taghtix id-debitu piż lil din id-dikjarazzjoni ġuramentata li huwa ta fil-kors tal-inkjesta magisterjali.

Illi l-Qorti tosserva illi għalkemm l-attriċi ssostni li bl-ebda mod il-bieb tal-garaxx ma seta' jinfetaħ jekk mhux biċ-ċavetta jew *bi-remote control*, jirriżulta li l-istess bieb infetaħ mingħajr ma sofrta ebda ħsarat. Kwindi min fetax l-istess bieb biex seraq il-vettura in kwistjoni ma wettaq ebda sgass. Illi din il-Qorti, għalhekk, stante li qatt ma gie allegat li kienu nsterqu ċ-ċwieviet jew *ir-remote control* tal-bieb tal-garaxx, ma tista' tasal fl-ebda konkluzzjoni logika oħra hlief li l-bieb infetaħ manwalment u li din kienet xi haġa li setgħet issir mingħajr ma ssir ħsara fuq l-istess bieb.

Illi għalhekk din il-Qorti trid tara jekk fil-kwadru ta' dawn il-fatti, is-soċjeta` konvenuta għandhiex raġun teċċepixxi li kienet pjenament ġustifikata tirrifjuta l-pretensjoni tal-attriċi u applikat l-eskluzjoni tal-polza tal-assigurazzjoni li teżentaha mill-ħlas ta' kwalunkwe somma.

Illi l-klawsola in kwistjoni taqra hekk :

Exclusion to Section 1

You are not covered for :

...

8. Loss of or damage to Your Car by theft or attempted theft if You or anyone else has left it unlocked or unattended with keys or keyless entry system in it, or on it.

Illi s-soċjeta` konvenuta targumenta illi fil-fatt l-attriċi kienet negligent meta ħalliet iċ-ċwieviet fil-vettura tagħha, anke jekk din kienet ġo garaxx privat. Min-naħa l-oħra, l-attriċi ssostni li ladarba l-garaxx kien wieħed privat u magħluq, allura hija ma naqsitx mill-obbligi tagħha taht il-polza in kwistjoni.

Illi l-Qorti tosserva illi ebda parti f'dawn il-proċeduri ma pprovdiet il-polza ta' assikurazzjoni proprja illi l-attriċi u s-soċjeta` konvenuta iffirmaw. Madanakollu s-soċjeta` konvenuta

ppreżentat kopja ta' polza ta' assikurazzjoni li toħroġ għal kull assigurat tagħha. Illi, għalkemm fis-sottomissjonijiet finali, id-difensur tal-attriċi ġibed l-attenzjoni għall-fatt li s-soċjeta` konvenuta ma pprovdiex il-polza relatata mal-vettura in kwistjoni, min-naħa l-oħra bl-ebda mod ma ġie kontestat illi l-polza esebita da parti tas-soċjeta` konvenuta ma kinitx tirrifletti dak li ftehm fuqu l-partijiet, inkluż l-eskluzjonijiet. Illi jekk xejn, il-Qorti hija tal-fehma illi kien jispetta lill-attriċi tipproduċi prova tal-polza abbażi ta' liema kienet qiegħda tressaq il-pretensjoni tagħha, liema polza, jekk ma kinitx fil-pussess tagħha, setgħet titlobha mingħand is-soċjeta` konvenuta. Pero`, l-Qorti tqis illi m'għandhiex għalfejn tkompli tiddibatti fuq dan il-punt stante li l-kontestazzjoni mhix tant dwar jekk teżistix o meno l-eskluzjoni imma dwar kif se tiġi interpretata l-eskluzjoni fil-każ partikolari.

Illi fil-fehma ta' din il-Qorti l-eskluzjoni għandha tiġi interpretata bl-uniku mod logiku li tista' tiġi interpretata. Is-soċjeta` konvenuta, permezz tal-eskluzjoni ċitata, eżimiet ruħha minn kwalunkwe obbligu li tipprovdi vettura ġdida jew kumpens tal-valur tal-vettura, jekk l-istess vettura tiġi misruqa meta din tkun tħalliet miftuħa u biċ-ċwieviet ġo fiha. Din l-eskluzjoni ma tapplikax biss meta l-vettura tithalla f'postijiet pubbliċi, imma tapplika b'mod ġenerali kull fejn tkun qiegħda pparkjata, inkluż ġo garaxx magħluq. Il-Qorti tifhem illi l-fatt li ċ-ċwieviet jithallew f'vettura jagħmluha iktar faċli għal min irid jisraqha u huwa għalhekk li s-soċjetajiet assikuratiċi jeżimu ruħhom minn kwalunkwe responsabbilita` f'każijiet simili għal dak odjern. Min-naħa tiegħu is-sid irid jeżercita dik id-diligenza ta' *bonus paterfamilias* u jieħu hsieb hwejjġu b'dik il-prudenza li ma tikkontribwixxix għall-fatt dannuż. Illi fil-fehma tal-Qorti, filwaqt li l-attriċi setgħet kienet tal-fehma illi setgħet tħalli ċ-ċavetta fil-vettura tagħha fil-garaxx privat tagħha, ladarba rriżulta li l-aċċess għall-istess vettura kien wieħed daqshekk faċli, tant li lanqas sgass ma kien hemm, allura l-fatti juru li kien hemm negligenza da parti tagħha, u dan għaliex kif qal żewgħa, l-bieb kien jinfetaħ manwalment bi sforz minimu jew inkella l-bieb tħalla mhux imsakkar. Fi kwalunkwe każ, il-Qorti tqis li kien hemm nuqqas, anke jekk ċertament mhux b'mod volontarju, da parti tal-attriċi.

Ghaldaqstant il-Qorti hija tal-fehma illi s-soċjeta` konvenuta kellha raġun tirrifjuta li tonora l-polza ta' assikurazzjoni in kwistjoni.

Decide

Ghaldaqstant, il-Qorti, għar-raġunijiet hawn fuq premessi, qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi tiċhad it-talba tal-attriċi, tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri tal-ewwel eċċezzjoni stante li giet sorvolata fil-mori, tiċhad it-tieni u t-tielet eċċezzjoni filwaqt li tilqa' r-raba' eċċezzjoni tas-soċjeta` konvenuta.

Bl-ispejjeż kontra l-attriċi.

Dr. Charmaine Galea
Magistrat

Diane Gatt
Deputat Registratur